

2) Коломієць Л. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії) : Монографія. / Л. Коломієць. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2004. – 522 с.

3) Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. / В.В. Коптілов. –К. : Юніверс, 2003. –280 с.

4) Newmark, P. A. Textbook of Translation. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press, 1988. 292 p.

Орликовська О.А., Криворучко Т. В.
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПОНЯТТЯ ДЕКОМПРЕСІЇ ТА КОМПРЕСІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

У сучасному світі переклад відіграє важливу роль у збереженні та передачі культурної спадщини, а також у розвитку міжкультурного діалогу. Перекладачі часто стикаються з необхідністю адаптувати текст до нової мовної та культурної ситуації, застосовуючи різноманітні методи та прийоми. Одними з таких прийомів є декомпресія та компресія, які використовуються для досягнення відповідності між оригінальним текстом та його перекладом. Метою цього дослідження є аналіз застосування декомпресії та компресії при перекладі сучасної англомовної прози на українську мову.

Мова характеризується комбінацією одиниць, які на перший погляд можуть здаватися протилежними, але саме їх взаємозв'язок забезпечує комунікативну адекватність. Таким чином, можна стверджувати, що компресія та декомпресія, які співіснують і доповнюють одна одну, є необхідними умовами гармонійного функціонування мовного механізму [1, с. 97].

Відомо, що розміри текстів українською та англійською мовами можуть варіюватися. Це пояснюється використанням явища компресії, або стиснення, в обох мовах. Компресія означає будь-яке скорочення кількості елементів речення або їх пропуск у перекладі. Причини компресії можуть бути різноманітні: наприклад, вони можуть впливати зі специфіки граматичної структури мови, стилістичних або прагматичних міркувань [2, с. 248].

Декомпресія, навпаки, є процесом збільшення обсягу тексту в перекладі. Цей процес протилежний компресії. Причини декомпресії можуть бути зумовлені відмінностями у граматичній структурі та лексиці між двома мовами, різними мовними фразеологізмами та традиціями. Наприклад, «*He raised his hands*» перекладається як «Він підняв руки», а «*He sat up and forgot his hunger, his losses, his misery*» – як «Він сів і забув про голод, свої втрати, своє страждання».

Декомпресія стає необхідною під час перекладу стислих визначень, які можуть мати значний смисловий обсяг. У сучасній англійській мові компресія виявляється на всіх рівнях мовної системи і є важливим засобом мовної економії. При перекладі таких структур на українську мову часто доводиться

використовувати декомпресію шляхом розгортання, заміни та введення інших частин мови.

Отже, застосування декомпресії та компресії є невід'ємною частиною процесу перекладу сучасної англійської прози на українську мову. Декомпресія допомагає зберегти культурний та контекстуальний зміст оригіналу, роблячи його доступним для українських читачів, тоді як компресія дозволяє зберегти стилістичну цілісність та читабельність перекладу. Обидва підходи є важливими інструментами в арсеналі перекладача, що сприяють створенню якісного та достовірного перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Велівченко В. О. Експлікація емоцій мовця в англійськомовному емотивному дискурсі. Вісник ХНУ, 2010. 97 с.
2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова Книга, 2013. 248 с.

Мельник О.В.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ЗАГАЛЬНЕ ПОНЯТТЯ ПРО ОНІМИ

Постановка проблеми: Власні назви, відомі також як оніми, вказують на індивідуальні об'єкти і самі є об'єктом вивчення у мовознавчій галузі, відомій як ономастика [1]. На відміну від загальних назв, які об'єднують схожі об'єкти у своєму значенні, власні назви створюють індивідуальний характер об'єкта та відрізняють його від інших подібних. Вони існують у всіх мовах світу. Українська мова, зазвичай, розпізнає власні назви за написанням з великої літери, причому іменники можуть мати лише одну форму (або лише множину).

Виклад основного матеріалу: Власні назви стають актуальними, коли індивідуальне ідентифікування набуває важливості для суспільства. Різні види власних назв визначаються залежно від об'єктів, які вони описують [2]:

1. *Антропоніми:* імена людей.(Harry Potter, Draco Malfoy)
2. *Топоніми:* назви місць на землі (Paris, Milan)
3. *Космоніми:* назви космічних об'єктів(Venus, Moon)
4. *Теоніми і міфоніми:* назви божеств та міфічних істот (Mermaid, Apollo)
5. *Зооніми:* клички тварин (Snoopy, Voby)
6. *Ергонімія:* назви організацій, підприємств, та інших груп(UN, NATO)
7. *Хрононімія:* назви періодів часу та історичних подій(Renaissance)
8. *Хрематонімія:* назви матеріальних об'єктів та творів мистецтва (Beowolf, Mona Lisa)

Всі імена в мові, які є унікальними для конкретних об'єктів, утворюють так званий ономастичний простір цієї мови [3]. Таких унікальних імен є безліч. Наприклад, в Україні існує багато назв місць, кожне з яких є унікальним